هو العلیم

تشیع؛دین حرکت و زندگی

برگرفته از کتاب «مهرتابان»

حضرت علاّمه آیت‌اللّه حاج سیّد

محمدحسین حسینی‌طهرانی

قدّس اللّه سرّه

علامه آیةاللَه سید محمد حسین حسینی طهرانی در کتاب مهر تابان، در خصوص مصاحبات علامه طباطبایی و پروفسور هانری کربن چنین آورده است: آشنائی و مصاحبه‌های کربن با علامه طباطبائی از سال یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت هجریّه قمریّه شروع شد، و متجاوز از بیست سال ادامه پیدا کرد. این حقیر در روز جمعه ۱۸ شعبان المعظّم یک هزار و سیصد و نود و نه هجریّه قمریّه که به خدمت استاد علامه در مشهد مقدّس رسیدم و در آن روز راجع به کربن نیز مذاکراتی شد؛ اینجانب فرمایشات ایشان را ضبط و فعلا برای خوانندگان گرامی در اینجا میآورم.

کربن مرد سلیم النّفس و منصفی بود

علامه فرمودند: مسیو هانری کُربن استاد شیعه شناس دانشگاه سوربُن؛ قریب یکی دو ماه است که فوت کرده است؛ و مجالس عدیده‌ای راجع به تحقیق مذهب شیعه با ما داشت. مرد سلیم النّفس و منصفی بود. او معتقد بود که در میان تمام مذاهب عالم، فقط

مذهب شیعه است که مذهبی پویا و متحرّک و زنده است، و بقیّه مذاهب بدون استثناء عمر خود را سپری کرده‌اند، و حالت ترقّب و تکامل را ندارند.

تشیع، دین حرکت و زندگی

کلیمیان قائل به امام و ولیّ زنده‌ای نیستند (و همچنین مسیحیان و زردشتیان) و اتّکاء به مبدأ حیاتی ندارند و به واسطه عمل به تورات و إنجیل و زَنْد و أوِستا، اکتفا نموده و تکامل خود را فقط در این محدوده جستجو میکنند. و همچنین تمام فرَق اهل تسنّن که فقط تکامل خود را در سایه قرآن و سنّت نبوی میدانند.

امّا شیعه، دین حرکت و زندگی است. چون معتقد است که حتماً باید امام و رهبر امّت زنده باشد، و تکامل انسان فقط به وصول به مقام مقدّس او حاصل میشود؛ و لذا برای این منظور از هیچ حرکت و پویائی و عشق دریغ نمیکند.

در دین مسیح عبادت در غیر کلیسا باطل است

میفرمودند: روزی به کربن گفتم: در دین مقدّس اسلام تمام زمین‌ها و مکان‌ها بدون استثناء محلّ

عبادت است. اگر فردی بخواهد نماز بخواند یا قرآن بخواند یا سجده کند یا دعا کند، در هر جا که هست میتواند این اعمال را انجام دهد؛ و رسول اللَه فرموده است: **جُعِلَتْ لِیَ الارْضُ مَسْجِدًا وَ طَهُورًا**. ولی در دین مسیح چنین نیست؛ عبادت فقط باید در کلیسا انجام گیرد و در موقع معیّن؛ عبادت در غیر کلیسا باطل است.

بنابراین، اگر فردی از مسیحیان در وقتی از اوقات حالی پیدا کرد، مثلا در نیمه شب در خوابگاه منزل خود، و خواست خدا را بخواند چه کند؟ او باید صبر کند تا روز یکشنبه، کلیسا را چون باز کنند، بیاید در آنجا و برای دعا در آنجا حضور به هم رساند؟! این معنی قطع رابطه بنده است با خدا.

اشکال مذهب مسیح

کربن در پاسخ گفت: بلی، این اشکال در مذهب مسیح هست؛ و الحَمد لِلّه دین اسلام در تمام ازمنه و امکنه و حالات، رابطه مخلوق را با خالق خود محفوظ داشته است.

چون خدا اسماء حسنایی دارد، در اسلام انسان طبق نیاز خود خدا را می خواند

و [علامه] فرمودند: اگر در دین مقدّس اسلام انسان حاجتمند حالی پیدا کند، طبق همان حال و حاجت، خدا را میخواند؛ چون خدا اسماء حُسنائی دارد چون غفور و رحیم و رازق و منتقم و غیرها، و انسان طبق خواست و حاجت خود، هر یک از این اسماء را مناسب ببیند؛ خدا را بدان اسم و صفت یاد میکند. مثلا اگر بخواهد خدا او را بیامرزد و از گناهش درگذرد، باید از اسم غَفور و غَفّار و غافِرُ الذَّنْب استفاده کند.

امّا در دین مسیح، خدا اسماء حُسنی ندارد؛ فقط لفظ خُدا و إله و أبْ برای اوست، بنابراین اگر شما مثلا حالی پیدا کردید! و خواستید خدا را بخوانید و مناجات کنید، و او را با اسماء و صفاتش یاد کنید! و با اسم خاصّی از او حاجت خود را بطلبید! چه خواهید کرد؟

در پاسخ گفت: من در مناجات‌های خود، «صحیفه مهدویّه» علیه السّلام را میخوانم.

علامه میفرمودند: کربن کِراراً «صحیفه سجّادیّه»

علیه السّلام را میخواند، و گریه میکرد.[1]

[1] مهرتابان، ص ۷۶